

Světový týden glaukomu varuje před „tichým zlodějem zraku“

12.3.2024 - | PROTEXT

Glaukom neboli zelený zákal je vážné oční onemocnění, které je nejčastější příčinou nevratné slepoty na světě. Přitom zpočátku probíhá bezpříznakově a může jej odhalit pouze preventivní prohlídka u lékaře. Na nebezpečí tohoto „tichého zabijáku zraku“, jak se nemoci často přezdívá, každoročně upozorňuje Světový týden glaukomu, který letos probíhá od 10. do 16. března.

Při příležitosti Světového týdne glaukomu probíhají po celém světě různé aktivity, které přispívají k osvětě a včasné diagnostice tohoto závažného onemocnění. Mimo jiné si v rámci této akce můžete na vybraných odborných pracovištích nechat preventivně změřit nitrooční tlak. *„Jsme rádi, že se můžeme zapojit do Světového týdne glaukomu a přispět tak k osvětě tohoto onemocnění. V rámci této akce budeme ve středu 13. 3. 2024 od 12:00 do 16:45 hodin přichozím bez objednání měřit nitrooční tlak i dioptrie. Lékař zhodnotí výsledky a případně provede další vyšetření,“* uvádí Lenka Tuzová, ředitelka Oční kliniky NeoVize Brno, Viniční 235. Jen o den později, ve čtvrtek 14. 3. od 14:30 do 16:30 hodin, bude pro zájemce bez objednání probíhat měření dioptrií a nitroočního tlaku také na Oční klinice NeoVize Praha. V pátek 15. 3. od 10:00 do 14 hodin se bude měření konat na Oční klinice NeoVize v Českém Těšíně.

Poškozená vlákna nelze obnovit

Měření nitroočního tlaku je pro včasnou diagnózu zeleného zákalu stěžejní. Právě zvýšený tlak nitrooční tekutiny způsobuje postupné odumírání vláken zrakového nervu, který přenáší zrakové informace ze sítnice do mozku. Nebezpečné je, že tato degradace nebolí a zpočátku ani nezhoršuje zrak. Laik proto nemá šanci rozeznat problém včas. Když začne pozorovat zhoršené vidění, bývá už často pozdě, neboť této fázi je již poškozeno více než 40 % vláken zrakového nervu. Navíc i pacient s výrazně pokročilým zúžením zorného pole může mít dobrou centrální zrakovou ostrost. Z tohoto důvodu až polovina lidí o své nemoci vlastně vůbec netuší! Navíc poškozená vlákna už nelze znovu obnovit, proto je důležité odhalit onemocnění včas, aby bylo možné alespoň zpomalit jeho vývoj.

Kdo je ohrožen?

Glaukomem trpí 78 milionu lidí na celém světě a předpokládá se, že do roku 2040 bude mít glaukom 111,8 milionu lidí.[1] Mezi rizikové skupiny patří zejména ti, v jejichž rodině se onemocnění již vyskytlo. Rodinní příslušníci osob s glaukomem mají desetinásobné riziko, že glaukomem také onemocní. Vedle dědičnosti existují i další rizikové faktory. Více ohroženi jsou například diabetici, ale také Asiaté nebo černoši, některé formy glaukomu mohou vzniknout po těžkých tupých poraněních oka. A roli hrají také přibývajících roky. Každý 200. člověk na světě ve věku 40 let má glaukom, což se zvyšuje na jednoho z osmi ve věku 80 let.¹ Včasná diagnóza přitom může zrak zachránit. *„Každý člověk starší čtyřiceti let by měl absolvovat jednou za rok preventivní vyšetření, zvláště pokud se glaukom vyskytuje v rodině,“* radí doc. MUDr. Šárka Skorkovská, CSc., primářka Oční kliniky NeoVize Brno, a dodává: *„Důležité je absolvovat důkladné oční vyšetření včetně provedení moderních zobrazovacích metod zrakového nervu.“* Jeho součástí je vyšetření stavu oka přístrojem zvaným OCT (optická koherenční tomografie). Ten poskytuje lékařům podrobné informace o stavu sítnice a jejích jednotlivých vrstvách.

Včasná léčba může průběh nemoci zpomalit

Zelený zákal sice nelze úspěšně vyléčit, ani vrátit zpět již vzniklé změny zrakového nervu a zorného pole, ale díky vhodné léčbě je možné zpomalit progresi nemoci. Léčba glaukomu je dlouhodobá, nejčastěji probíhá formou pravidelného kapání očních kapek. Pokud není tento typ léčby úspěšný, přistupuje se k laserové či chirurgické operaci oka. Cílem zákroku je snížit nitrooční tlak na takovou hodnotu, která nebude vyvolávat další poškození zrakového nervu. Bohužel až miliarda lidí na světě nemá přístup k oční péči, následkem čehož dochází k nevratné slepotě. V rozvojových zemích až 90 % případů glaukomu není odhaleno včas. V České republice má naštěstí každý občan přístup ke zdravotní péči i moderním způsobům léčby, proto je zdraví do velké míry v rukou každého z nás.

[1] Zdroj: www.worldglaucomaweek.org

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/svetovy-tyden-glaukomu-varuje-pred-tichym-zlodejem-zra-ku/2491776>